

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“

виносить: в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 долярів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висилкою
що суттєві більше 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto поcht. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько - суспільний днівник.

„Вирвеш ми очі I душу ми вирвеш: а не возмеш милості I віра не возмеш,
бо руске ми серце I віра руска“. — З Русланових поезій М. Шашкевича.

Чи буде війна?!

(Х) Таке питання можна почути тепер повсюду. І нічого дивного, бо політичний овід на близькім Сході засунувся темними і грізними хмарами, в котрих кождої хвілі можуть упасти страшні громи і почати ся буря. Європейські держави мали вправді зробити в Царгороді і у правительства балканських держав представлені, котре вимагало обопільної демобілізації. Однак великого успіху з того представлення годі сподівати ся, бо і Туреччина і балканські держави не переводять мобілізації для пустої демонстрації, а робили се на основі коштовних, кількісноческих приготувань, а сі приготовлення тим трудніше відкликати, бо кожда з них держава балканських має ріжні домагання до Туреччини, котрі би зараз висунула яко ціну за демобілізацію.

Союз болгарсько-сербсько-грецько-чорногорський мав европ. державам представити домагання, щоби они наперли на Туреччину і привелиши її до виконання ХХІІІ. артикулу берлінського договору.

Сим артикулом зобовязала ся Туреччина завести також в інших своїх провінціях європейських подібний устрій, як свогочасна самоуправа Крети і предложить дотичний начерк устрою європейській комісії. Таке домагання зовсім було оправдане і можна було єго перевести без мобілізації, бо до сего змагала предлога гр. Берхтолда в порозумінню з великими европ. державами. А що балканські держави не ждали переведення предлога гр. Берхтолда, лише на власну руку зарядили мобілізацію, то з сего виходить, що они бажали сі реформи перевести по своїй думці.

Так н. п. Сербія домагає ся, щоби Туреччина признала самоуправу Старій Сербії, санджакови Новобазарському і Скітарі аж по Адрію, щоби тим способом Сербія мала доступ до моря. Се домагання сягає однак поза межі сербського населення і входить в христи-

янсько-альбанські області, а Скітарський санджак в рішучо альбанською областю. Із сего виходить, що Сербія мріє знов про утворення Великосербської держави, як се бажала на Австрії вимусити в часі прилуки Босні і Герцеговини. Що, на таке розширення Сербії не може згодити ся не тілько Туреччина, але таож Австро-Угорщина з огляdom на свої південноСловянські краї, над сим не потреба довго розводити ся. Народна загорілість в Білгороді однакже так розгорячила уми, що там годі сподівати ся отверзення.

Коли ж би дійшло до війни і коли б Сербія осягнула успіхи воєнні, тоді доперва настав би на Балкані заколот, бо між балканськими суперниками почалаб ся завзята боротьба о добичу. Коли ж би навпаки побідила Туреччина, котра все ще представляє поважну силу воєнну, тоді би поправа долі християнського населення відрочила ся на довгий час. Сі обі можливості представляють ся яко велике нещастя і над сими справами повинні триважні союзи і тридіржавне порозуміння пожажні подумати. Воєнні розмахи балканських держав можуть втягнути європейські держави в сей воєнний вір, а найбільш Австро-Угорщину, котра своїми південноСловянськими краями входить в обсяг балканського питання.

Австро-угорська монархія і єї керманич гр. Берхтолд намагає ся всікими можливими способами здергати грозу війни, але при тім не може і сего не бачити, що власні інтереси монархії загрожені поважно. Всі держави європейські бачать сі змагання Австро-Угорщини, щоби спінити виточене далекосяглих питань, котрі довели би до загальній війни, необачливо в насідках. Однак справи посунули ся до того ступня, що в міротатніх кругах починає ся уже зневіра, чи поведе ся удержати мир.

Українська шляхта.

(Δ) В житю і розвитку народів помічамо богато схожих прояв з розвитком ростинного съвідки а особливо дерев. Як дерево посаджене на відповідні почви здово закорінене виростає могутнім пнем, випускає могутні конари, відтак розвиваються кріслатими, кремезними галузями і творить широку корону, або вибігає струнким вершком, так і нарід поселений в країні вивіованій відповідними природними відносинами, розвивається і витворює з себе ріжні верстви суспільні. Селянство і міщенство се неваже головний корінь народу, котрий глибоко і широко розпускає свої від ноги і дає жите соки цілому народові до єго найвищого культурного розросту і розвитку. Могучий сей нарід, що має здорове і съвідоме селянство і міщенство, сю широку і кріпку підвальнину свого зествовання. Із сего коріння виростає осьвічена верства народу, котра творить могучий пень єго культурного розросту і поступу а ців'ю осьвіченої верства народу є звичайно єго шляхта; сей найвищий вершок розросту народу.

Але небогато є таких народів, котрі розвивалися і правильно і зберегли протягом історичних подій усії свої верстви суспільні. Вправді може нарід зствувати і після затрати одної чи другої верства суспільні, подібно як дерево, хоч втратить свій вершок або один чи другий конар, наколи лише має здоровий корінь і сильний пень.

Всеж таки правильніший і буйніший розвиток такого народу, котрий зумів зберегти всі верстви суспільні, подібно як і дерево красує ся повнотою єго розросту, наколи оно запустило не тілько широко але й глибоко здоровий корінь, але також із могутчого пня розпустило широкі конари і завершило ся гарною короною.

Гляньмо ж. пр. на ческий нарід, котрий

спершу розвивався правильно, витворив могучу державу від Карконошів по Адрію, відтак війшов у склад Габсбурзької монархії, в котрій мав великий голос як раз тому, що був у него не тілько здоровий корінь і могучий пень, але свою короною, свою шляхтою впливав він на долю не тілько своїх країв, але й усієї монархії. Нещасні відносини і події історичні довели опісля до боя на Білій Горі, ческий народ втратив свій величавий вершок, занепав на довгі віки, поки перегодом не тілько скривився у своїх підвальинах, у своїм коренем, але з пня відродився знов утрачений вершок, витворив знов і відродив шляхту, котра сьогодні почувався ческою і разом з іншими верствами суспільними змагає до культурно-національного, політичного і господарського підему свого народу.

Без міри сумніші обставини переживав українсько-руський нарід. Не думасмо тут розповідати хоч би в найзагальніших чертах нашої славної, а при тім нераз і велими сумні минувшини. Але вкажемо на се, як то і наш нарід втратив свій вершок, свою корону розвивену з широко і глибоко закоріненого пня, свою шляхту протягом XVI, і XVII-го століття і які сумні і важні хвилі переживав і доси переживав в боротьбі о зествовані, в змаганію до народно-культурного, політичного і господарського розросту. В сей сумні і важкій боротьбі, в тих змаганнях мимо великих втрат не тілько не потонув він серед сусідніх народів, хоч Польща забрала єму шляхту, а в частій міщенство, а Москвичина загарбала собі дворянство, а почав відроджувати ся до нового культурно-національного життя, щоби добити ся становища перед іншими народів цивілізованого съвідки. А посеред сей важкій боротьбі, посеред тих судорожних змагань перебиваних усякими перевопаннями, відчуває наш нарід ту недостачу могутчої підмоги, яку може дати народові в культурнім розросту найвищіша верства суспільна. З поширенем і поглиблением наци-

„ВІЗД Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА“.

Величавий образ; класичний твір арт. М. Івасюка! Видане сальонове К 10, люксусове К 16, висилка К 120. До сего образу солідні рами: золоті К 16, дубові К 16, сальонові К 12, плюшові К 20 — вже з висилкою і склом. Люксусові до набуття лише в голові, складі. — Величина образа з краями 70×90 см.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: І. ПАВЛІК, ЛЬВІВ, Ринок ч. 10.

(446)

Вражіння з коломийської вистави.

(Дальше).

Ідем даліше: — вироби клерикальної „Достави“ зі всіми церковними приборами, гарно удекорованими і одноцільно, лише що якось те все до одноцільності вистави годі допасувати, бо на такий спосіб, то й повинно ся було отворити осібний відділ і для інших фірм наших. Коли ж вистава зоветься домашнім промислу, то годило би ся виставляти річки, котрі або роблять ся дома, значить, простилими руками, не фабрично, або котрі є взоровані в народнім стилі.

Тимчасом „Достава“, крім образа Пр. Діви з народною обшивкою і кивота в виді церкви і то не гуцульської, вічого з домашнім промислу не дала. Навіть взори на фелонах є цілком чужі. Тому то она ліпше була би зробила, як була собі винайшла інший спосіб рекламиовання своїх виробів. Та ж вистава „Достава“ радше надавала ся до євхаристичної виставки церковного промислу у Відні тим більше, що польські фірми понадсилали були тамтуди свої вироби.

І знова міняється ся все чей у калейдо-

скопі, різьби, дивани, вишивки і т. д. Аж просить ся, щоби побачити приміром артистично уладжену домашню обстановку і спальні, і юдальні і бібліотеки і кухні і сальони, а все в одноцільном гуцульським стилі.

Якож би то було красне і практичне. Ріжні знімки з такого уладження многим слу жили би за взір до наслідування. Робітня і школа гуцульських виробів в Вижници могла би дістати н+1 замовлення. Можна би віддавати і журнал, що ала польські „Sztuka stowarzyszenia“ або „Zakopiański styl“, і т. п. З того можна би згодом і виобразувати чим раз то більше гуцульський стиль, творячи чим раз то нові артистичні комбінації. Не минує ся з правою, коли скажу, що справді кождай із гостей мусів заважати той брак.

Однак в тім разі треба конче виправдати людів певно добро волі, що уладжували виставку. І звідки они мали взяти те все, коли людці, що мають такі річки, не скотіли їх прислати. Взагалі сказавши, на виставку прислали кілька одиниць із своїх

візитами ріжні річки, не жадаючи від комітету навіть посвідки за них, так з другої сторони дівним видавається рівнодушність нашої інтелігенції, що з війкою кількох одиниць і то в переважній часті съвідки, доставила дуже а дуже мало, що навіть переходило рами й убожества.

Оправдуючи комітет, треба би знова є оправдати нашу інтелігенцію, що таки трохи пізно довідала ся про виставу. Всего на два місяці наперед оголосено виставу. І деж в такім короткім речинці можна все як слід приєзжати. До такого діла готовлять ся інші народи цілими роками, а не так доривно, без передвиступних праць і реклами, так, що пр. до останніх хвилі не можна було знасти, де властиво та вистава має бути приміщеня, чи в гімназії, чи в „Народнім Домі“, чи „Касі щадності“, чи деїнде, аж в останній хвилі війскова управа відступила на тую ціль свою уїжджальню.

Так будущий знова можна би виправдати людів, уладжуючих виставу, що їм ходило о протекторат Іх Цісарського Величества і т. п.

І таких виправдань можна би найти безліч, після співанки Руданського „добре, не добре“, однак найліпше було би, щоби на будуче їх водсім не було — бо, як той казав,

те псує порядок.

Атракцію не-української жіночої публіки становлять полтавські вишивки, що в останніх дніх доперва наспілі на виставу. Узори на скрізь оригінальні в роді мережаних алікай, або нашивок з ниток перешиваних, в типові українські, а мимо того так модерні і держані в таких лагідних, не крикливих красках, що свою, що так скажу, інтелігенцію, мусять кожного впровадити в подив, бо щось подібне у нас було досі не видане. Такі пріміром портиери, або скатери чи там рушники є так ніжно артистичні, що можуть іти в порівнянні з найкрасивішими заграницьними. Хустки знова, та матерії на спідниці ткани в кратки дивно ладними взірцями, якими є такі глубоко-східніми, що своїм орнаментом в поєднанні виправлюють кожного. Відсі і така скількість замовлень у делегатки з Полтавщини, що собі з ними раді дати не може. — Здається ся, казала она, що прийде ся заложити осібну фабрику на того рода вироби тут в Галичині — чого я її зовсім не радив, бо то пахне банкроцтвом. Ми воліємо.. таний жидівський перкаль — як якусь дорозшу хлопську вишивку.

(Конець буде).

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских съвідки о 5 го чи полудни. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслан“ при ул. Хмельницького ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертаються ся лише в попередні застороги.

Рекламації лише неочіканині вільні від порта. — Оповідки звичайні приймаються ся по цій 20 с. від стрічки

бу др. Білінський порушив справу будови зелінниць в Босні і представив перебіг переговорів що до їх напряму і фінансового покриття. Заявив, що не думає правити проти Сербів, але мусить оперти ся на більшості, яку утворили всі посли хорватських клубів і всі музулманські послі.

Серби, побоюючи ся утрати популярності в краю, відлучили ся від більшості. Боснійський сойм буде скликаний в половині жовтня с. р. Ісі полагодить ся інвестиційну ухвалу і оба парламенти ухвалить відповідні закони, то зелінниці будуть побудовані і принесуть країві великі користі.

На внесок дел. Бернрайтера ухвалено ехопе д-ра Білінського випечатати.

Гроза війни.

„N. fr. Presse“ довідує ся від свого донесця в Білгороді, що нині в полуночі послані сербський, болгарський, грецький і чорногорський вручать турецькому міністрові заграницьких справ збирній меморіал, в якім сі чотири держави візвуть Туреччину до заведення протягом 3 днів самоуправи в Старій Сербії, Македонії, Альбанії і на Креті. По 3 днях се домагання буде півторене, а рівночасно великоріважливі підписали договір на берлінськім конгресі буде вручена збірна нота, в якій міститься буде повідомлення, що коли проміне дальших 3 днів, балканські держави підіпрутуть свої домагання з оружием в руках. З сего донесення слідує, що про вибух війни перед 10. с. м. нема бесіди, що до 10. с. м. мають великоріважливі нагоду зробити натиск на Туреччину, щоби сповнила домагання балканських держав. В сей спосіб могли би великоріважливі охоронити Европу перед вибухом війни.

Ся сама часопись містить отсії інформації з Білгороду: Дня 1. с. м. хотіла Сербія відкликати свого посла з Царгороду, але на рішучу просьбу гр. Берхтольда покинула сей крок, за те передвчера, т. є 2. с. м. великоріважливі просили Сербію, щоби не висилала своїх змобілізованих війск на турецьку границю. На сю просьбу відповіла Сербія відмовою, бо се не є, мовляв, річию дипломатії, лише військових вождів. Від дня 2. с. м. державні сербські зелінниці остають під військовими приказами. Коли Турки не сповінть домагань балканських держав, в такім случаю в і на не відклична. Визначне становище в сербській армії як вождь війска займе наслідник престола кн. Александер, а також кн. Юрій буде відігравати визначну військову роль, бо о се просив, а король Петро не міг відказати сій просьбі сина.

Дальше читаємо в „N. fr. Presse“ розмову П. донесця з грецким послом в Ліондоні, який заявив, що Греція, Сербія, Болгарія і Чорногора мобілізують свою армію, бо се перший крок до предложення Туреччині домагань сих держав. Сі домагання є зрозумілі для кожного, хто знає, в як страшних відносинах находяться християни в Туреччині. Туреччина не є спосіба до переведення цивілізаційної праці, а стан независимих держав на Балкані показує, що лише освободжені християни з під турецького ярма може обезпечити їм належний культурний розвиток. Туреччина має так богато гріхів на совісти, що чаша в тепер переповнена і що великоріважливі мусить зробити натиск на Туреччину, бо інакше прийде до війни. Вкінци докинув грецький посол, що евентуальна воязна акція полягає не на спільнім порозумінні балканських держав і спільно ведена.

„N. fr. Tageblatt“ заперечує поголоски, немов би держави вислали ультімат під адресою Туреччини. До сеї пори нема ще віповідження війни, є переступлення границь. Балканські держави мусить передовсім покінчити мобілізацію і концентрацію війск, бо сего вимагає військова тактика, тож у власнім інтересі кождої з балканських держав лежить, щоби не зачинати війни, аж всі приготовлення будуть покінчені. Болгарське правительство приказало своїм військам, що стоять на границі, щоби не починали ніяких передирок з турецкою армією.

„Die Zeit“ довідує ся, що начальним вождом всіх 4 зединених балканських армій імено-

вано болгарського короля. Сербські війска перейшли вже болгарську границю, щоби злучити ся з болгарською армією.

„N. W. Tageblatt“ доносить, що вчера вислано з Білгороду окремим поїздом до Болгарії полк сербської кавалерії, бо Болгарія має за мало кінноти, щоби спільно з болгарською кавалерією робити вивідочу службу на границі.

З Відня пишуть, що болгарські офіцери мали від якогось часу окрему тайну організацію для викликання ворохобні в Македонії. Мають они гроши і оружя так, що можуть виставити корпус зложений з 20.000 Македонців.

Передвчера о год. 10 вечором виїхали з Відня до Сербії і Болгарії всі сербські і болгарські студенти, які студіювали на віденськім університеті, а належуть до резерву. Провід обняв над ними спеціально присланий військовий лікар.

60 болгарських офіцірів, які для доповнення військового образовання служили в російській армії, відіхало вчера з Петербурга до Болгарії. З ними разом їхали також всі болгарські резервісти, котрі мешкали в Росії. Болгарія зібрала в останнім часі воєнний фонд, що виносить 80.000.000 рублів. Російсько-славянський комітет постановив збирати жертви на воєнні цілі для Чорногорців. „Nationalzeitung“ доносить, що болгарське правительство зробило в Німеччині воєнні замовлення на 35.000 франків.

В ночі з дня 1. на 2. с. м. переїхав через стацію Лінд поїзд з Франції, зложений з 26 вагонів, що містив воєнний матеріал для Сербії, замовлений у Франції.

Серед магометан в європейській Туреччині панує нечуваний воєнний запал. Творяться відділи добровольців. Турецька флота, яка звичайно зимувала в Дарданелях, прибула під Царгород. Ходить, здає ся, що придержуває грецьких пароходів, які з Чорного моря хотяті поплисти через Босфор і Дарданелі на Середземне море. Команданти кріпості по обох сторонах Босфору одержали приказ задержувати всіх торговельних, грецьких і болгарських пароходів.

В болгарських школах перервано науку, а значну частину шкіл замкнено тому, що учителів покликано до війська. З македонських емігрантів мало 25.000 осіб зголосити ся на болгарських добровольців.

В Цетинії устроїла вчера товна маніфестацію перед королівською палатою. Король в промові візвав населене до розваги. Мобілізація не є ще війною, говорив, але кождий Чорногорець повинен сповнити свій обовязок і удаця ся там, де его власти покличут. Опісля відбулися маніфестації перед російським, серським, болгарським і грецьким посольством. Відомість про мобілізацію повітала населене з одушевленем. Всі школи замкнено, прилюдні роботи здержано.

Ходить чутка, що на зелінничій лінії біля Скоплі прийшлодострічі між турецким війском і сербською граничною стороною, причім сторожа одержала поміч зі сторони хлопів. Борба тривала три години. Турки мають 100 вбитих, Сербі лише кількох (?) ранених. Найновіші телеграми приносять спокійніші вістки. На думку поінформованих кругів мобілізація балканських держав може бути покінчена не скорше як 10. с. м., а може на вітві пізніше. В теперішній стадії мобілізації не може бути й бесіди про ультімат. Дня 10. с. м. буде болгарська мобілізація покінчена і армія буде могла стануті над границею. З 9 дивізій 6 вирушить проти Туреччини, 3 дивізії полишать ся на границі в резерві для кооперації з Сербією проти Румунії. Болгарське правительство замовило собі прислуги одного з визначних англійських лендтівнів на случай війни.

„N. fr. Presse“, яка заповіла вже вчера владжене збірного меморіалу балканських держав з жаданем самоуправи для Македонії, Старої Сербії, Альбанії і Крети, довідує ся тепер з Білгороду, що меморіал сей ще не є вручений. Припинати се треба становищу великоріважливів, які впинили на се, щоби зміст меморіалу був омного лагідніший, ніж се первісно пляновано. По друге, доносить сей дневник, до Білгороду прибула спеціальна турецка місія з директором уряду заграницьких справ на чолі. Ціль сеї місії не є ще

звісна, всі признаки промовляють за тим, що ходить ту останні пробу безпосереднього порозуміння між Туреччиною і Сербією.

Мимо, що вже минув речинець, визначений Сербією що до відповіді в справі дозволу на перевіз амуніції до Сербії, Порта не дала досі ніякої відповіді сербському послові. В сербських кругах кажуть, що не прийде до безпровідного зірвання зносин. Сербський посол Ненадович чекає на інструкції.

„Die Zeit“ доносить з дипломатичної сторони, що між Австро-Угорщиною і Росією єствує цілковите порозуміння що до поступовання на Балкані що сі великоріважливі дискутують тепер не над квестією зльоакізовання війни, лише над квестією перешкодження війні. Заважає при тім, що се поступоване Австро-Угорщині і Росії рука в руку показало ся досі безуспішне. Причина сего є загадочне поведене міністра Сазонова, який в своїй подорожі має певно іншу місію, ніж щоби вивязати ся з обовязку куртоазії, як се заявив в делегації гр. Берхтольда. Досі не знають російські послі на Балканах, як уложити ся відносини що в Ліондоні та Парижі переведе Сазонов. Се дволичне поведене Росії лише погіршує положене.

Вчера появилась на берлінській біржі голоска про, неправдиву впрочому, мобілізацію в Румунії, яка мала би з поручення Австро-Угорщині і в порозумінню з Росією виступити в ролі посередника для втихомирення балканських держав, „Daily Graphic“ пропонує, щоби всі великоріважливі поручили Австро-Угорщині поліційну службу на Балкані для удержання ладу і миру.

„Berl. Tagebl.“ доносить, що в договорі, заключені між балканськими державами, виразно сказано, що коли би Туреччина не згодила ся на домагання сих держав, то мимо інтервенції великоріважливі мусить прити до війни.

Окремий донесець „N. fr. Presse“ доносить з Софії, що в місті всі склени позамикано; в богато склепах остали лише женщины. Висши офіцери болгарської армії в думки, що в і на потріває три місяці, а головний тягар впаде на плечі болгарської армії. Болгарія понесла знатні жертви для піднесення справности своєї армії, а тепер бажає випробувати свої сили. Хоч послі в свободні від військових повинності 40 молодих послів вступило в військові ряди. Королівським указом піддано зелінниці під управу міністерства війни. Зелінница служба і міністер зелінниці одержали військові степені.

Грецьке правительство закупило у фірми Марзей в Ліверпулю 4 торпедовці; будуть они в найближчих дніях готові і поплинуть до Греції.

„Daily Chronic“ доносить з Царгороду, що в кріпості над Босфором острілювано грецькі кораблі. Грецький посол зробив з сеї причини представлену у турецкого правительства і англійського амбасадора. Царгородські дипломатичні круги в думки, що задержувані Туреччиною грецьких кораблів в поважною подію, яка приспішить катастрофу.

„Новое Время“ приносить відомість, що цар Вільгельм на питане гр. Берхтольда, чи поможе Австро-Угорщині на слідчій виступлені на Балкані, мав дати відповідь відповідь. Очевидно, що ся вістка є тенденційна.

Російське „Славянське Общество“ рішило на слідчай війни помогти Чорногорцям материально.

Турецька рада міністрів радила на надзвичайнім засіданні над положенем, яке втворило ся по задержаню грецьких кораблів. В Царгороді проявляється воєнна горячка. Сторонництва заявляють, що належить відложити на бік виборчу агітацію і зирають жертви на воєнні цілі. В каварнях говорить ся лише про війну. Населене застосмрює ся в припаси поживи, боячись голоду. Зачувати, що населене зарадає вивішана пропора пророка. Болгарські піддані втікають з Туреччини. Міністерство війни заборонило дневникам подавати вісти про рухи військ. Телеграфічна сполука з Адріянополем перервана.

Донесення з провінції стверджують, що населене з одушевленем вітає відомість про та плекані худоби; в) значінє спілок для кон-

евентуальну війну і уладжує овацию живітам. Виложено спис добровольців. Всюди ізва мобілізації панує живий рух. Резервісти в Царгороді переходять улицями міста, овацийно витані населенем. Рух з Європою перервався; зелінничі поїзди не курсують. Богато турецких студентів вступає в військові ряди як добровольці.

Після найновішої вістки наспівашо до Царгорода, прийшло на границі в трох місцевинах до крівавої бійки між турецкими і болгарськими жовнірами. Також в скутарськім віляєті прийшло до борби з Чорногорцями.

На європейських біржах панує деяке успокінення.

Пропросмо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Фока, Йори пр.; римо-кат.: Плакіда — В неділю: руско-кат.: Зачач, св. Йоана; римо-кат.: Брунона.

— Нині в день ім'янина є. В. Цісаля Франца Йосифа відправлено у всіх катедральних церквах у Львові торжественні богослужіння. Шкільна молодіжь була вільна від науки і була присутня на богослужіннях, відправлених катехитами в парохіальних церквах.

— Складане делегацій на 1913. рік. Дневник „Reichspost“ доносить, що делегації на 1913. р. будуть скликані дні 13. листопада до Будапешта. Тим разом угорський сойм не вибере нових делегатів, конечним однак є новий вибір в Австрії. Сей вибір буде довершений зараз по 22. жовтня, коли то збере ся посолська палата. Під час делегаційної сесії відбудеться посолська палата що найвісіше 2 або 3 засідання. Делегаційна сесія в Будапешті покінчить с

тролі молочності; г) як має виглядати добра стайні? 2) як закладати та вести спілки для обезпеки худоби? — На закінченні курсу при буде президент Товариства др. Евген Олесницкий. Пожадано була би як найчисленніша участь дооколичних селян та селянок. Виділ філії постарає ся о відповідне приміщення для учасників курсу. Учасники одержать сувідоцтво з відбутоого курсу. Письменні і устні зголосення належать вносити на руки голови філії „Сільського Господаря“ Впр. о. Івана Негребецького в Ясениці сільн. п. Дрогобич, або Вл. Волод. Чубатого в Дрогобичі.

— В Жидачеві дні 6. жовтня с. р. о 2. годині відбудеться повітове віче учительське в справах станових.

— З Перемишля. Кваліфікаційні іспити на учителів нар. шкіл зачиняються в Перемишлі дня 28. жовтня. Подання належить вносити до 15. жовтня.

— Іменовання. Президія краєвої дирекції скарбу іменувала комісарів скарбової стороною I. класи: Едв. Ом. (2 ім.) Оберского, Ф. Матусяка, Ол. Батовского і О. Гляватого, старшими комісарями скарбової сторожі II. кл. в IX. кл. ранги.

Посмертні оповістки.

— Павло Гура, старш. рахунковий фельдфель, помер по довгій і тяжкій недуві дні 29. вересня в 32. році життя. Хоч покійник служив поза Галичиною, в угорській полку (72) у Відні, Прешбурзі і в полудневій Дальматії, не забував ніколи, що в Українцем, передплачував українські часописи, а єго гостинний дім був товариским осередком для всіх українських бурлаків. В. с. п.!

Жаука, умілість і письменство.

Василь Пачовский.

Вистава друків і мініатюр ц. к. надвірної бібліотеки у Відні 1912. р. (Katechetisch-liturgische Ausstellung von Druckwerken und Miniaturen k. u. k. Hofbibliothek Wien 1912).

(Дальше).

III.

(Уладок візантійської культури і штуки. — Візантія а Славянські кодекси. — Значні орнаменти. — Задача історика української штуки).

Обговорені нами кооптийські кодекси припадають на час агонії знаменитої культури. П'ятий акт великої трагедії упадку Царгородів відогрався по великій руйні, яку лишила пожежа з руками варварського Заходу на дорові до святого Єрусалима. Несправна шістьдесят літ (1204—1261) пожарів, убийств, рабунів, контрабандистів, обдирства съятостій штуки з палат, монастирів навіть зі св. Софії — оставили розвалини і гаряще на пишнім форум високій візантійської цивілізації. Як могла на тім терені піднести ся, зацівісти й блиснути нова штука? Яке було політичне жите, така була й штука в добі агонії візантійського світу?

П'ятий акт трагедії Візантії (1261—1454) се хроніка конвульсійних дрожжав старого кольоса з перекривленням до гидоти виразом облича, серед судорогів гниючих членів, який ратував ся від неминучої смерті і безслідно погибелі в лиця землі. Промініста постать штуки, що від XII століття стала сходити вниз, летить стрімголов у пропаст — слушно говорити Кондаков: „В дійсності в перших працях диких народів трудівіше стрінуті тілько грубості і недостачі почутя форм, як у візантійській штуці останній доби і то по столітнім пануванню наймістернішої краси! Монаші тенденції, де формальністю аскетизму займає перше місце, грубий містичизм, коли нехіть до житя змішала ся з подивлюваннями засадами східного фатализму, вкінни фантазія забобонів роздумахана та розяренна пророчтвами астрольогів і демонологію — отсє терен, на яким мала штука порушувати ся і жити!“

Таку штуку переказала Візантія, як отруйне зілля, своїм епігонам, Славянам, гинучі під кінжалом східного могучого сусіда. На гору Атос втікає серед повені музуманства решта карловатих недобитків, вимучених, закаптурених монахів без крові і кости в печерах і піклуванням ся коло уратованих з пожару на памятку високих цвітів весільного пиру

Порфірогенетів. До них гуртують ся осиротілі епігони візантійської цивілізації в ріжких стопін, насідують іх і слухають їх як діти старців-дідусів, що оповідають їм казку минулого съвітості, аби занести до вітчизни ті съвіті останки візантійської штуки, як мощі съвіті, висушені, незмінні, недоторкні в золотистій драперії.

Такими дітьми послушними Візантії були побіч інших Славян і Русини-Українці, що прийняли без віяних застережень стару візантійську культуру, мов перешіпили зі старого пляхотого дерева спорохнявілу галузку на здоровий суворий пень свого життя. З прийомом старої візантійської культури, що вже затхнула старечою апатією, неначе підтія енергію молодечого народу.

На місце могучого, віщого Олега, що серед брязкоту оружя і страху цісарів вішав щити на царгородських брамах, підписуючи тяжкий для Греків договір при блеску пожежі — явила ся св. Ольга з приклоненою головою перед маєстатом візантійського деспота і золотом єго церков; на місце Святослава Хороброго, що трусиав цілою східною Європою, здобувши на вісім літ державу від Волги аж по Дунай і кинув страх на Візантію, посадивши на паль 20.000 чоловіків з узятою Філіппополя, — являє ся протегованій Візантію шурин цісаря, організатор родової держави св. Володимир, що приймивши християнство присідає тако і справляє цілими тижнями пири для бідних, немічних калік; на місци енергічного самовластця, провагатора західної церкви, Святої Польщі, проклятого съященсьтвом за убийство братів по слідам съяного Володимира, являє ся миролюбивий Ярослав Мудрий, що ділить державу, як музик свій ґрунт, між синів своїх з порадою згідності.

З християнізацією Руси перейшло до нас незвичайне тоді у Візантії розшире монашество, що переняте аскетизмом, умертвленем тіла і контемпліацію найшло в молодечім народі неофіційний запал, тому сей аскетизм серед нашої суспільноти прийнявся далеко глибше як у Візантії, як найтяжша проба її широти до християнської віри. Всі найспосібніші одиниці замість займати ся пропагандою віри, моральності і культури серед населення і сумежних племен, як на заході в ім'я девізи західного монашества: ога ет labore! — перейміли ся ідею контемпліації над цілю життя, що знаменувала дегенерацію і старечість східної культури, надягали волосянину, а зверху інколи сирі козячі скіру, що обсохла на них шкурлатом, — і оселивалися в печерах на 4 лікти завбільшки, живилися хлібом і водою нераз і 30 літ, носячи інколи на собі тяжкі велізні окови, а деято, немогучи побороти грішних поривів, закупував себе по плечі. А всі стреміли до ідеалу: доступити чудодійності і візіонерства.

(Дальше буде).

Телеграми

з дні 4. жовтня.

Віденсь. (ТКБ). Нинішнє число „Wiener Ztg.“ містить цісарський патент, який скликав буковинський сойм на день 8. жовтня.

Царгород. Рада міністрів приняла предложені Італією умови миру в тріполітанській справі.

Кольонія. „Koeln. Ztg.“ доносять з Царгорода, що Дарданелі мають бути знова замкнені.

Петрбург. (ТКБ). Вчера зібрали ту сніжну буру.

Оttawa. (ТКБ). В селі Ст. Бернгард під час пожару одного дому загоріло 10 дітей, котріх родичі були в баї.

Мексик. (ТКБ). Ворохобники убили в Дуранжу американського віцепрезидента.

Білгород. (ТКБ). Вчера зібрали ся на звичайну сесію скупщина. Председником вибрано старорадикала Ніколіса. Съвітічно отворене скупщина престольною бесідою відбуде ся завтра.

Базилія. (ТКБ). Швейцарська телеграфічна агенція доносить: Вісти з Лозанни твердять, що безпосередньо має наступити підписання мирових переговорів межи Туреччину а Італією.

Товариство взаємного кредиту „Джістер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаємних обезпечень „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о створиціях з р. 1873.

Одівчальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є удейлюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченням в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрічения податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полуночі.

Кonto в Шадниці поштовий ч. 35.527.

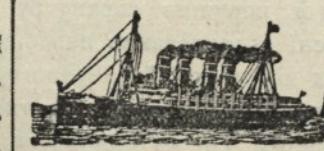
Кonto жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,468.296—

Уділи членські К 341.275—

Позички уділені К 3,916.577—

Канцелярія Товариства отворені перед полуноччю

До
АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозити

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка 99.

Ціна переправи кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ в погол. подат.

уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Саксонія з Триесту 8. жовтня.

Панонія з Триесту 15. жовтня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найкорші і найвеличавіші пароходи на сьвіті:

Люзітанія, дні 28/9, 26/10.

Мавританія, дні 12/10, 16/11.

Накладом Piusverein-у появili ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малія Асмана, які представляють найбільше зйомаючи сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилася

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на висше згадану адресу.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?*

(з нагоди съяжковання мінімої 250-літньої річниці естровані львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслан“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-европейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години пічні від 00 ввечером до 559 рано означені підчеркненем чисел мініутових.

Відїзд зі Львова

з головного дворца:

Do Krakova: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05\$, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.

*) до Ряшева, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

Do Pidvolochisk: 6:10, 10:35, 8:216, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.

†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

Do Chernovets: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:52†, 11:00.

*) до Станіславова. †) до Коломії. *) до Ходорова кожого попереднього дня перед неділею і съвята.

Do Stryia: 6:00, 7:30, 10:02 \$, 1:45